

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

Година XIV – Број 9.

Петак , 23. 06. 2006. године
Н О В И Г Р А Д

Страна: 1.

139/

На основу члана 30 . Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске " број 101/04 , 42/05 и 118/05), члана 33 . Статута општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 11/05) , Скупштина општине Нови Град, на 16. редовној сједници одржаној дана 13.06.2006. године усвојила је

СТРАТЕГИЈУ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД 2006 – 2010.

1. ДИО СОЦИОЕКОНОМСКИ ПРЕГЛЕД

1.1.УВОД

Примарни циљ овог документа је да укаже на јасан правац локалног развоја, идентификацију стратешких циљева, приоритета , мјера , програма и пројеката битних за развој општине Нови Град.

Овај документ почива на принципима и стратешким смјерницама ПРСП стратегије (Стратегија борбе против сиромаштва у БиХ) , документу стратегије Јавних улагања Владе Републике Српске и стратегије развоја Сјеверозападне економске регије БиХ.

Методолошки концепт се базира на анализи постојеће ситуације и ресурса, тако да ова развојна стратегија представља основ за развој општине у наредних 5 година. Израду Стратешког плана општине је помогла организација ОСЦЕ, у саставу пројекта УГОВОР, а на основу потписаног документа из 2005.г.

1.2.СОЦИОЕКОНОМСКИ ПРЕГЛЕД ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

1.2.1. ИСТОРИЈСКО - ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

а) историјски аспект

Нови Град се први пут у историји спомиње 1217. године под називом **CASTRUM NOVUM** (Нови Град), мада се историчари више слажу да је град основан 1280. године, јер су се тад и појавили први писани документи о Новом Граду (Повеља благајских кнезова Бабоњића из 1280. г., чији оригинал се чува у државном архиву у Будимпешти).

Шире подручје општине било је насељено још у античко доба, о чему свједоче археолошка налазишта у селу Доњи Ракани и долинама ријечица Војскове и Јапре.

Нови Град је кроз историју био на граници средњовјековне Босне и Угарске, а касније и Турског царства и Аустроугарске, да би 1895. године добио назив Босански Нови, а после цијепања друге Југославије (СФРЈ), 1992. године, враћа свој први назив - Нови Град.

У својој дугој историји, старој скоро осам вијекова, Нови Град је више од двадесет пута био до темеља разаран и обнављан, а према сачуваним мапама и цртежима, остали су трагови двадесетак различитих локација града.

б) географски положај

Простор новоградске општине заузима крајњи сјеверозападни дио бањалучке регије. Налази се на преласку Панонске низије према планинско-котлинској области Динарског система. Општина се налази око доњих токова ријека Уне и Сана. Површина општине износи 469,74 км², а граничи са Двором на Уни (Република Хрватска), са 5 сусједних општина Републике Српске- Општинама Приједор, Козарска Дубица, Оштра Лука, Крупа на Уни и Костајница, као и са општином Босанска Крупа, Федерација БиХ. Према нивоу развијености спада у неразвијене општине у Републици Српској од 2006. (Службени гласник Републике Српске бр. 108/05 од 06.12.2005.г.)

Положај новоградске општине у простору Републике Српске и Босне и Херцеговине:

Извор: Општина Нови Град, Нови Град 2000. карта 1. М= 1:2000000

ц) климатске карактеристике

„Климатске карактеристике у многоме утичу на изглед пејсажа и зависе, прије свега, од географске ширине, удаљености од Атланског океана и Средоземног мора с једне стране, и Евроазијске низије с друге стране. Општина се налази на самом 45-том степену сјеверне географске ширине“¹

Табела 1. : Основни социоекономски показатељи општине Нови Град

ОПШТИНА НОВИ ГРАД	
Површина у км ²	469,74 км ²
Процјена броја становника	31 144
Густина насељености	66,3 стан./км ²

¹ Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г., стр. 32

Остварени буџет општине у 2005.г.	5.079.860,00 КМ
Планиран буџет општине за 2006. г.	5. 314.000,00 КМ
Број запослених	3 544
Број незапослених	4 259
Просјечно исплаћени износ бруто плате по запосленом за 2004. г.	556 КМ

Извор података: Локална агенција за развој, 2006.г.

1.2.2. ПРИРОДНА БОГАТСТВА И РЕСУРСИ

На основу физичко географских карактеристика и друштвено географског развоја, те на основу датих елемената у погледу регије и регионализације, простор новоградске општине се може подијелити на двије микрорегионалне цјелине:

- алувијалне равни Уне и Сане , и
- побрђа Подгрмеча и Поткозарја.

Простор новоградске општине, површине од 469,74 км², везан је за ријеке Уну и Сану, које су му од давнина давале значајан географски положај, кад су у питању природна богатства и комуникацијске везе од Панонске низије ка Динарском систему. Ово је највећи чворишни простор Поуња у бившој Југославији. Управо те карактеристике чворишног значаја уз ријеке и побрђа Подгрмеча и Поткозарја, увјетовале су регионалне предности овог краја.

1.2.2.1. Воде

Ријеке Уна и Сана представљају значајан водени потенцијал ове општине, али и цијеле регије, а уједно представљају и најзначајније површинске водотоке општине Нови Град.

Укупна дужина ријеке Уне је 207 км, а дужином од 35 км протиче кроз новоградску општину. Цијелим дијелом тока кроз ову општину, Уна тече као гранична ријека између Босне и Херцеговине - Републике Српске и Републике Хрватске. Највећа притока Уне на овом простору је ријека Сана, а затим и ријечица Војскова, која је друга по величини рјечица на новоградској општини.

Укупна дужина ријеке Сане је 146 км, а дужином од 16 км протиче кроз новоградску општину. Највећа притока Сане на новоградској општини је ријечица Јапра.

Од хидографских потенцијала, значајан је и термоминерални извор „Љешљани“, који се налази недалеко од Новог Града, покрај магистралног пута Нови Град-Костајница. Сам извор се налази на ободу љешљанског басена, у Поткозарју. То је хипотермална вода, јер јој је температура на извору 33⁰С. За сада овај извор није довољно валоризован, али је припремљена комплетна пројектна документација за изградњу бање, која је уврштена у Програм јавних улагања Републике Српске.

Језеро „Петковац“ је језеро дубине сса 20м и налази се на подручју села Петковац, 1 км удаљеног од рудника гипса, а настало је навожењем јаловине и другог материјала приликом експлоатације рудника гипса Петковац.

Општина Нови Град има значајне водне потенцијале, који пружају разне могућности туристичке понуде.

1.2.2.2. Шуме

Шуме на овом подручју су заступљене са врстама - буково дрво, грабово, храстово, док четинарске шуме заузимају мале површине. „Укупна површина под шумама је 20 500 ха, а од тога у државном сектору 15 457 ха, а у приватном 5 043 ха.“² Резерве дрвене масе процијењене су на 2 667 643 м³, о тога на државне шуме отпада 1 711 600 м³, а на приватне шуме 956 043 м³.

1.2.2.3. Земљиште

Површина обрадивог земљишта у приватном сектору износи 6 753 ха (оранице, баште, воћњаци и ливаде), док површина пашњака износи 2 243 ха, шума 5 043 ха, ливада 4 097 ха и неплодног земљишта износи 2 592 ха.

Структура државног земљишта се углавном односи на шуме, неплодно земљиште и пашњаке, тако да укупне површине износе 47 000 ха и то: шуме 20 500 ха, неплодно земљиште 6 085 ха и пашњаци 7 195 ха, док површине обрадивог земљишта остају приближно исте, јер се готово у цјелини налазе у приватном власништву

² Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г., стр.96

Највећи дио земљишта, које се налази у приватном сектору, које је доста уситњено, што представља одређени лимитирајући фактор, јер је велика испарцелисаност непогодна за увођење савремених агротехничких мјера.

1.2.2.4. Минерали и руде

Рудна и минерална богатства, која се тренутно експлоатишу су :

- рудник доломита у Блатни, удаљености од 16 км од Новог Града, укупно прорачунате резерве су 52,4 мил. тона,
- рудник гипса „Петковац“, удаљености 10 км од Новог Града, укупно прорачунате резерве су 8,6 мил. тона и Дервиши са 0,9 мил. тона,
- резерве и лежишта грађевинског и украсног камена, али се експлоатација не врши, једино се меље доломит за потребе стакларске, грађевинске и керамичке индустрије.

Према подацима, имамо и резерве мрког угља (Јешљански басен, резерве: 7,5 мил. тона), бентонита (резерве: 2,2 мил. тона) и цементног лапорца, који се не експлоатише.

1.2.3. СТАНОВНИШТВО

Кроз историју, ово подручје је имало различиту административно-политичку структуру, па је и праћење броја становника отежано. Посљедњи званични попис становништва је био 1991 године, а сви каснији подаци представљају пројекцију на основу тог пописа, иако је општина 2003.г. урадила пробни попис становништва.

Табела 2. :“ Кретање броја становника општине Нови Град за период од 1991-2005. г.“,

Година	1991	1996*	2001*	2003**	2005***
Број становника	41.541	31.500	28.000	25.758	31.144

Извор података: *Подаци општинских структура, 1997/2002.г. / **Пробни попис становништва општине 2003.г. / ***Републички завод за статистику 2005.г.

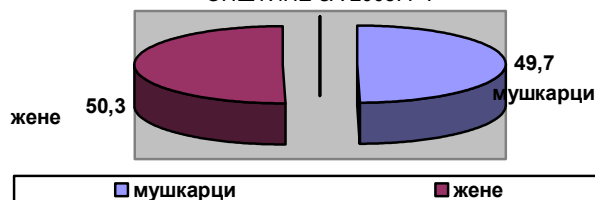
Национална структура становништва, 1991.г. је била Срби 60,4%, Муслимани 33,9%, Југословени 3,7% , Хрвати и остали 1%. Садашња национална структура, податак из 2003.г. је: Срби 83,6%, Бошњаци 12,3% и Остали 1,4%.

Табела 3. : „Старосна структура становништва општине“

Број становника према старосној структури	Укупно	
	2003*	2005**
< 7	4 301	5 200
8-14	1 537	1 859
15-65	17 250	20 857
> 65	2 670	3 228
Укупно	25 758	31 144

Извор података: * Пробни попис становништва 2003.г./ ** Републички завод за статистику 2005.г.

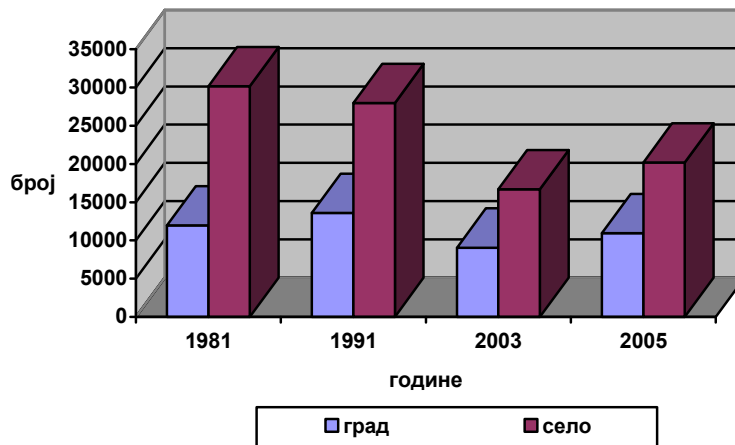
ГРАФИКОН 1: "ПОЛНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ ЗА 2005. Г".

Извор: Статистички завод РС, 2005.г.,

Преглед броја становника у урбаном и руралном подручју

ГРАФИКОН 2: "урбано и рурално становништво (1981-2005)"

Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г. ,

„Компоненте природног кретања становништва општине Нови Град, у периоду 1991-2003 године, у великој мјери указују на проблеме у демографском развоју. Посебно треба указати на интензивно смањење стопе природног прираштаја чија тренутна негативна вриједност од -3,9 % упућује на драматичност и указује на неминовну чињеницу по којој простору ове општине пријети тотална депопулација.“³

1.2.4. ИНФРАСТРУКТУРА ОПШТИНЕ

Инфраструктура општине представља веома значајну препоставку и окосницу будућег развоја, па дајемо кратак преглед по областима:

1.2.4.1. Саобраћај

Табела 4. : „Дужина и квалитет саобраћајница које Нови Град повезују са сусједним градовима“

Одредиште (од-до)	км унутар регије	Квалитет
Нови Град-Бихаћ, 69 км	17 км	магистрални
Нови Град-Бања Лука, 90 км	16 км	магистрални
Нови Град-Костајница, 25 км	17 км	магистрални
УКУПНО	50 км	

Извор података: Социоекономска анализа општине , 2004/2005.. г.

Табела 5.: „Локалне и регионалне саобраћајнице“:

категорија	асфалтирано	неасфалтирано
локални	87, 5 км	154,9 км
регионални	34,2 км	28,6 км

Извор података: Одјељење за стамбено-комуналну дјелатност општине, 2005. г.

³ Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г. ,стр.67

Табела 6. : „Главне жељезничке везе са другим регијама“

Одредиште (од-до)	Км унутар регије	функционалност
Нови Град- Блатна-Бихаћ,	18	ради
Нови Град-Сводна-Приједор	17	ради
Нови Град-Добриљин-Загреб	17	ради
УКУПНО	52	

Извор података: : Социоекономска анализа општине , 2004/2005. г.

1.2.4.2. Снабдијевање питком водом, управљање отпадним водама и комуналне услуге

Снабдијевање питком водом је на задовољавајућем нивоу у градском подручју, док је проблем снабдијевања водом присутан у ширем градском (Јабланица, Урије) и сеоским подручјима. Систем водоснабдијевања у градским зонама је потисно-гравитациони начин снабдијевања, и то водом из сливног подручја Уна-Сана, из бунара-подземне воде, са 80 лит/сек. Број прикључака на градски систем је 2 200, а годишња производња воде је 693 000 м³, а за индустрију је 83 000 м³.

Канализациона мрежа није у потпуности ријешена у приградским насељима и већим центрима мјесних заједница, а и у граду би требало извршити реконструкцију канализационе мреже, јер се на многим мјестима јављају уска грла. Власништво водоводног и канализационог система је Општина, а ЈП Водовод и канализација има надлежност управљања и газдовања.

Комуналном проблематиком управља ЈП КОМУС, на подручју општине Нови Град, али није у потпуности ријешено питање отпада, а у новије вријеме се јавља и проблем недостатка нових уређених локација намјењених за гробна мјеста.

Табела 7. : „ Управљање отпадом и капацитети општине Нови Град“

Организовано управљање отпадом		Довољно снабдијевање водом	Проблеми са отпадним водама
Приватно	Државно		
-	да	Да- у граду, док је на селима изражен проблем водоснабдијевања	да

Извор података: ЈП Водовод и канализација , ЈП Комус, Нови Град, 2005

1.2.4.3. Енергетска инфраструктура

Напајање електричном енергијом не задовољава у потпуности потребе становништва, посебно у ширем градском и руралним подручјима. ЈП „Електродистрибуција“, радна јединица Нови Град, у свом сектору одржавања има 191,6 км далеководне мреже и 790,5 км нисконапонске мреже. Нисконапонска мрежа је у веома лошем стању, посебно у руралним подручјима. На подручју општине је инсталисано 126 трафостаница, од чега 68 стубних, 26 зиданих и 32 монтажне. Укупно има 16 443 прикључака на електроенергетску мрежу.

1.2.4.4. Комуникацијска инфраструктура

Телекомуникацијски систем фиксне телефоније је у сталном порасту и доступан је приватним и правним лицима, а евидентна је и појава CLL прикључака.

Табела 8. : „Телекомуникацијска мрежа“

Телеком Српске, Нови Град	Број прикључака
Фиксни прикључци	5.439 прикључака
Број телефонских централа	9
Број дневних импулса	преко 200.000
ЦЛЛ прикључци	1.208 прикључака
Број интернет прикључака	380 прикључака

Извор података: Телеком Српске, Нови Град, 2005.г.

Нема интернет провајдера на подручју општине. У посљедње вријеме евидентни су напори на успостављању кабловске телевизије у градском и приградском подручју, као и увођење бежичне комуникације- wireless мрежа.

1.2.4.5. Стамбена инфраструктура

Усљед ратних разарања укупан стамбени фонд је уништен преко 45%, а од тога уништен је највећи број стамбених јединица бошњачке популације, преко 35% укупних стамбених јединица и 10% укупних стамбених јединица српске популације. У протеклих 10 година највећим дијелом су обновљене стамбене јединице уз помоћ средстава међународне заједнице, и програмима надлежних ресора Владе РС и из средстава општинског буџета. Међутим, има још преко 500 стамбених јединица које нису обновљене.

1.2.5. ОБРАЗОВНИ СЕКТОР И ТРЖИШТЕ РАДА

1.2.5.1. Предшколско, основно, средње и више образовање

Укупно дјеце у ЈУ Дјечији вртић „Пчелица Маја“ у Новом Граду у школској 2005/06 у јасличкој и вртићкој групи је 65, са трендом повећања броја дјеце.

На подручју новоградске општине укупно има 3 963 ученика, од чега 2 551 похађа наставу у 4 основне и у 21 подручној основној школи, а у 2 средње школе: Гимназија и Средња мјешовита школа, укупно има 1 412 ученика.

У граду дјелује и ради Факултет за пословне студије.

Стање објеката школа није на задовољавајућем нивоу, поготово код подручних школа на сеоским подручјима (школе у Водичеву, Телама, Жуљевици, Агића Брду, Радомировцу и сл.) и евидентан је недостатак опреме и наставних средстава за кабинетску и практичну наставу.

1.2.5.2. Тржиште рада

Табела 9. :Тржиште рада

Број регистрованих незапослених према образовној структури	2003	% учешћа	2005	% учешћа
НЕЗАПОСЛЕНИ УКУПНО	3 796		4 315	
1. Факултет (БСС)	23	0,61	31	0,72
2. Виша (ВШС)	55	1,45	80	1,85
3. Средња (ССС)	726	19,13	859	19,91
4. ВКВ и КВ	1 383	36,43	1 547	35,85
5. Основна школа, НСС, НКВ и ПКВ	1 609	42,39	1 798	41,67

Извор података: Биро за запошљавање, 2005.г.

1.2.6. ЗДРАВСТВЕНО-СОЦИЈАЛНИ СЕКТОР, МЛАДИ, НВО , ПОВРАТНИЦИ И ЛИЦА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

1.2.6.1. Здравствена заштита

На подручју општине налази се ЈУ Дом здравља који проводи комплетну примарну здравствену заштиту, већи дио консултативно специјалистичке здравствене заштите и мањи дио секундарне здравствене заштите на гинеколошком одјелу, који се налази у саставу породилишта.

Примарна здравствена заштита је организована у амбулантама опште и породичне медицине и службама за здравствену заштиту дјете и омладине, здравствену заштиту жена и здравствену заштиту радника. Организована је и стоматолошка служба, служба за плућне болести и туберкулозу, хигијенско-епидемиолошка служба, лабораторијска дијагностика, радиолошка и ултразвучна дијагностика. У оквиру опште медицине је организован рад у шест теренских амбуланти. Формиран је и центар базичне рехабилитације и породилиште.

Консултативно-специјалистичка здравствена заштита се организује у интернистичкој, хируршкој и дерматовенеролошкој амбуланти, које раде као сталне амбуланте, а одређен број специјалиста је ангажован уговором (офталмолог, неуропсихијатар и радиолог). Дом здравља има укупно запослених 125 радника, од чега су 83 здравствени радници. Постојећа медицинска опрема је углавном застарјела и дотрајала.

Дом здравља има у сједишту пословни простор у функцији површине 3.815 м² и недовршени простор површине 1.605 м². Теренске амбуланте, којих има 6, имају пословни простор површине 381 м².

Тренутно се у Дому здравља води активност на припреми услова за провођење концепта породичне медицине и настојању да се опреми недовршени пословни простор. У посљедње вријеме евидентиран је већи број приватних љекарских ординација и апотека.

1.2.6.2. Социјална заштита

Социјалну заштиту на подручју општине Нови Град спроводи ЈУ „Центар за социјални рад“ Нови Град. Овај центар, путем намјенских средстава из буџета пружа помоћ социјалним случајевима. Осим центра за социјални рад, постоји и Дом за стара и изнемогла лица у Деветацима, и Социопедагошка заједница за дјецу и младе, али је проблем континуираног одржавања и финансирања ових установа. Према подацима Центра за социјални рад, на подручју општине Нови Град има преко 1.000 социјалних случајева.

1.2.6.3. Култура

Бригу о културним садржајима врши ЈУ Културно образовни центар и Народна библиотека Нови Град. Најважнији разлог недовољне културне активности су ограничена финансијска средства додијељена у ову сврху, низак животни стандард, те недовољна сарадња са НВО организацијама око организације промоција и манифестација, као и недостатак свијести грађана у погледу посјета културним догађајима.

Почетком 2006. године је основан Одбор за културу, као једно од скупштинских тијела, а чије ће се активности односити на имплементирање развојних пројеката из области културе и који ће утицати на то да се повећају средстава у Буџету општине намијењена за развој културе на подручју општине Нови Град.

1.2.6.4. Млади, спорт и рекреација

На општини су заступљене различите врсте спортова: фудбал, кошарка, рукомет, тенис, шах, кајакашки спорт, бициклизам, карате, кик-бокс, и сл. Међутим, недовољна финансијска средства утичу и на ову област и успорава даљњи развој спортских активности, првенствено јер град нема спортску дворану.

У протеклом периоду формиран је Савјетодавни одбор младих општине, који је урадио Стратегију омладинске политике, формиран је Одбор за младе при законодавној власти и планирана су буџетска средства за креативне активности младих.

1.2.6.5. НВО организације

На подручју наше општине дјелује око 20 НВО организација, које покривају различите секторе: социјални, омладински, едукативни, привредни и сл, а најзначајније организације су: УГ „ЛИРА“, УГ „ДИА“, УГ „Дар природе“, УГ „WEST POINT“, Омладински центар за креативност и иницијативу, Доње Водичево, Општинско удружење за избјегла и расељена лица из РХ „Дијалог“- Нови Град, Удружење радника и инвалида рада избјеглих из РХ- Нови Град, „Првени крст“, Удружење самосталних предузетника Нови Град, Удружење самосталних привредника и предузетника „УНА НОВИ“, Савез инвалида рада- Нови Град, Општинско удружење пољопривредних произвођача – Нови Град, Удружење пољопривредника „Долина Јапре“, Сухача, Удружење ампутираца „УДАС“ Нови Град, Удружење избјеглих, расељених и других лица РС „Останак“ – Нови Град, Удружење паралигичара, обољелих од дјечије парализе и осталих тјелесних инвалида Регије Нови Град, УГ Плесна група „DANCE ART“, УГ „Огњиште“, УГ КУД „Урије“.

Наведене невладине организације раде на побољшању и јачању цивилног друштва. Њихов рад се одвија на основу апликација према међународним донаторима, као и према средствима из Буџета општине општине намијењеним за развој НВО сектора.

1.2.6.6. Повратници, расељена лица и мањине

Процес повратка је после 2000.г. имао значајне помаке, јер смо општина која је у потпуности извршила и провела имовинске законе у складу са упутствима међународних организација, али још нису обновљене све оштећене куће. Такође, има проблема са расељеним лицима и лицима који желе остати на подручју. Мањине су на нашој општини незнатне, али се води рачуна о њиховим правима, кроз институционалне оквире.

1.2.6.7. Лица са посебним потребама

Постоји значајан број лица са посебним потребама, према подацима Центра за социјални рад има 272 лица, а има и значајан број инвалида овог рата, инвалида рада и остали случајеви, који се налазе у веома незавидној социјалној ситуацији.

1.2.7. ЕКОНОМИЈА И ПОСЛОВАЊЕ

Почетком 1990 г., главни привредни сектор у општини је производно-прерађивачка индустрија у области дрвне, текстилне, рударске и металопрерађивачке. Тада је било запослено 6 670 радника. Најважније привредне дјелатности су биле:

- дрвна,
- текстилна,
- производња и обрада неметала,
- металопрерађивачка дјелатност.

Учешће по гранама дјелатности у укупној привреди је било: пољопривреде и шумарства 5,2%, индустрија и рударство 46,8%, грађевинарство 3,5%, трговина на велико и мало 38,5%, саобраћај и услуге 6,1%.

Данас је дошло до значајног пада производње, тако да је стање у привреди неповољно. Социоекономски показатељи упућују да је број незапослених сваке године све већи, а то се врло негативно одражава на развој општине, која има значајних потенцијала, а који нису искориштени. Приватни сектор обухвата самосталну дјелатност (самостале занатске, трговачке и угоститељске радње), мала и средња предузећа, те остале облике предузетничке дјелатности, и данас представљају преко 95% укупне привредне активности на подручју наше општине.

1.2.7.1. Економска структура становништва

Табела 10. : „Економска структура становништва“

Економска категорија	1971	1991	2003
Активна лица	15.594	17.635	9.559
Лица са личним приходом	1.756	3.941	4.090
Издравана лица	23.865	20.397	12.109
	41.216	41.541	25.758

Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г.

1.2.7.2. Привредни субјекти

Табела 11. : „Број привредних субјеката“

Број регистрованих пословних субјеката	Број предузећа 2005
Укупно	935
1. Приватна предузећа у индивидуалном власништву	162
2. Акционарска друштва и државна и општинска предузећа	32
3. Јавне установе општине	21
4. Самосталне радње (трговачке, угоститељске, занатске)	656
5. Републичке институције	35
6. Остали	29

Извор: Одјељење за привреду и друштвене дјелатности општине, 2005.г, Фонд ПИО, Нови Град, 2006

1.2.7.3. Учешће појединих грана дјелатности у укупној привреди

Табела 12. „Учешће појединих грана дјелатности у укупној привреди“

СЕКТОР	2004 (КМ)	% учешћа у 2004	2005 (КМ)	% учешћа 2005	ИНДЕКС 05/04
Пољопривреда, шумарство	3.582.550,00	4,54	4.575.824,00	4,93	127,72
Индустрија, рударство	17.682.124,00	22,41	20.797.856,00	22,39	117,62
Грађевинарство	1.016.309,00	1,29	868.026,00	0,93	85,40
Трговина на велико и мало	39.743.762,00	53,46	47.557.493,00	53,93	118,73
Саобраћај, услуге	16.856.635,00	18,31	19.091.326,00	17,80	115,20
УКУПНО	78.881.380,00	100	92.890.525,00	100	117,70

Извор података: АПИФ, Нови Град, 2006

1.2.7.4. Запосленост

Табела 13. : „Запосленост“

Број запослених по сектору	2003	2004
УКУПНО	3 802	3 544
Пољопривреда, лов и шумарство	128	112
Рибарство	2	1
Рударство	250	179
Прерађивачка индустрија	1 255	1 155
Снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	89	88
Грађевинарство	84	47
Трговина	404	390
Угоститељство	33	31
Саобраћај, складиштење и везе	559	518
Финансијско посредовање	15	16
Поскљовање некретнинама, изнајмљивање и пословне услуге	38	37
Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	396	390
Образовање	327	355
Здравствена и социјална заштита	155	158
Остале јавне, друштвене, социјалне и личне услужне дјелат.	67	67

Извор: Статистички завод РС, 2005.г.

1.2.7.5. Увоз и извоз

На нивоу регије општина учествује у укупној размјени са 1,27 %. У току 2005.г. значајно се повећао обим укупне размјене, али је покривеност увоза са извозом и даље преко 30%.

Табела 14.: „Извоз и увоз“

година	Извоз КМ	Увоз КМ	Обим КМ	Дефицит КМ	Покривеност увоза са извозом	Учешће у увозу регије	Учешће у извозу регије
2004	3.670.000,00	10.397.000,00	14.049.000,00	6.709.000,00	35,36 %	1,34	1,23
2005	7.965.000,00	25.444.000,00	33.409.000,00	17.479.000,00	31,30 %	1,36	1,18
% 2005/2004	217	245	238				

Извор података: Привредна Комора РС, Завод за статистику РС, 2005

1.2.7.6. Финансијске институције

На подручју општине дјелују 4 банке и 4 микрокредитне организације које обезбјеђују кредитна средства за потребе развоја, првенствено МСП-има и пољопривредним произвођачима, као и мањи број фондова з акредитирање пољопривредних произвођача.

1.2.8. Пољопривреда

Према производним карактеристикама, разликују се два пољопривредна рејона - алувијалне равни Уне и Сане и њихових притока на једној страни и побрђа Подгрмеча и Поткозарја на другој. Алувијалне равни су због својих климатских и педолошких карактеристика повољне за ратарство и интензивно сточарство. Побрђа су природно више предиспонирана за екстензивно сточарство (ливаде и пашњаци).

„Од укупне површине у приватном власништву, на пољопривредно земљиште долази 14,4%. Приватни сектор у општини Нови Град располаже са 6 753, 3 хектара обрадивог земљишта (оранице, баште, воћњаци и ливаде). Површина пашњака износи 2 243 ха, шума 5 043 ха, ливада 4 097, а површина неплодног земљишта износи 2 592 ха. Ако приватном сектору додамо и државно власништво, онда се знатно повећавају укупне површине (47 000 ха), а посебно шуме 20 500 ха, неплодно земљиште 6 085 ха и пашњаци 7 195 ха, док обрадиво земљиште остаје приближно исто, с обзиром да је у цјелини у приватном сектору.“⁴

Поред примарне пољопривредне производње на газдинствима земљорадника, која је апсолутно доминантна у структури привредних дјелатности у већини сеоских насеља, значајан напредак биљежи производња у млијечном говедарству, повртларству и воћарству.

„Пољопривредна производња се одвија већином у индивидуалном сектору. Некадашње велике површине државног пољопривредног земљишта од 1 195 ха или 6,7% (1990 г.) сведене су свега на 130 ха или 0, 75%. Кукуруз и пшеница су апсолутно доминантне културе у биљној производњи на подручју цијеле општине, а у појединим селима значајне површине зазимају и јечам и зоб.“⁵

Сточно крмно биље је представљено дјетелином луцерком. Ливаде заузимају 19,8% укупне површине општине, док су пашњаци заступљени са 10,9%. Баште учествују у укупној површини општине са 3%, а у површини ораница 9,3%. Највише се сије кромпир, купус, махунарке, лук паприке и друго поврће.

Такође је у порасту и пластеничка производња расада разних врста поврћа, а највише паприке и парадајза. Тренутна површина под пластеницима је око 1 ха. Посебно добри, али неискоришћени потенцијали постоје у производњи, прикупљању и пакирању љековитог и шумског биља, који се све више траже на тржишту.

Воћарство представља важану пољопривредну грану у општини Нови Град. У структури укупних површина општине, воћњаци заузимају мање од 2%. Доминантна врста воћа је шљива али у задње вријеме дошло је до наглог пораста броја садница јабука и крушака, у новоформираним воћњацима општине.

Сточарство представља најинтензивнију грану пољопривредне производње и велики дио биљне производње кроз сточарство добија тржишну вриједност. Најважнија грана сточарства у општини представља говедарство, које у оквиру сточарске производње учествује са 30% . Поред говедарства, заступљено је и овчарство, узгој свиња, перадарство и пчеларство. Пчеларство има дугу традицију у овим крајевима. Са порастом тражње и ширењем пчеларских производа, ова дјелатност постаје веома атрактивна и економски прогресивна грана, која има добру перспективу на подручју наше општине.

Поред породичних, индивидуалних газдинстава, на територији наше општине осниване су и веће организационе јединице у примарној пољопривредној производњи, односно фарме.

Значајан корак успоставе пољопривредне производње и кооперације, имају успјешне Земљорадничке задруге, првенствено ОЗЗ Агројапра, ОЗЗ Стрижна, ОЗЗ Благај, предузеће Еко-пам и сл, а у последње вријеме појавиле су се и нове задруге ОЗЗ Агроуна и ОЗЗ Спасовина, те удружење пољопривредних произвођача.

1.2.9. Туризам

За општину Нови Град од већег значаја су природни туристички мотиви од антропогених.

Природне мотиве, који су најзаступљенији на овом подручју, можемо подијелити на:

1. хидролошке,
2. геоморфолошке,
3. биогеографске.

Од природних мотива, најзначајнији су:

1. хидролошки, у које спадају:

- ријека Уна са притокама, ријека Сана са притокама, термоминерални извор Љешљани, бројни извори и врела.

⁴ Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г. , 96. стр.

⁵ Извор: Стање и коришћење простора и демографски развој општине Нови Град, радна верзија научно-истраживачке студије- I фаза, Центар за демографска истраживања, Бања Лука, 2005. г. , 102. стр.

Окосницу будућег туристичког развоја ове општине чине ријеке Уна и Сана и термоминерални извор Љешљани, као и најаве за формирање извиђачко-излетничког мјеста у мјесту Петковац- Деветаци.

2. Од геоморфолошких мотива, најзначајнија је Родића пећина у атару села Блатна, те огранци планина Грмеча и Козаре и алувијалне равни ријека Уне и Сане.

3. Биогеографске вриједности општине су такође врло значајне. Односе се на богатство биљним и животињским свијетом, од којих је посебно значајно богатство рибљим врстама у водама Уне и Сане, те фонд дивљачи у шумама општине. Биогеографски мотиви општине представљају реалну основу за развој ловног и риболовног и еко туризма. Као потврда овог значаја је и постојање 4 ловачка и риболовно удружење, која својим активностима доприносе одржавању флоре и фауне нашег краја.

Антропогени мотиви на подручју општине Нови Град се могу подијелити на :

1. археолошка налазишта,
2. споменике културе и
3. фолклор, народне обичаје, манифестације и спортска такмичења.

Од археолошких локалитета, најзначајнији су локалитет Мекоте у Горњим Раканима, локалитети из периода доласка Римљана на овај простор (Ованград, Дамјанића градина, градине у Кршљама, Агићима и Великој Рујишкој, и др.), остаци римских војних логора, водовода, храмова, црква и некропола, те стамбених агломерација (Благај ЈАпра, Масловаре, Ракани и сл.)

Од споменика културе, најзначајнији су сакрални објекти: цркве и цамије, те неколико старих грађевина, од којих се највише истичу стара градска вијећница и библиотека, затим споменици из прошлости и савремена архитектонска остварења.

Посебну вриједност представља и збирка завичајног музеја, етнографска збирка, те ликовна галерија.

Од културних и спортских манифестација, на подручју општине су најзначајније: Ликовна колонија Ракани, Дани на Сани, Дани малине, Спортске манифестације (турнири и такмичења).

Тачан број смјештајник капацитета је око 300, али који нису у функцији, а присутан је и проблем имовинско правних односа. За сада, услуге смјештаја пружа само мотел „Нови Санатрон“, који располаже са 30 лежаја и рестораном од 40 мјеста. Мотел „Ада“, који се налази покрај магистралног пута Нови Град-Бихаћ, је тренутно у фази адаптације и реконструкције, тако да не пружа услуге смјештаја. Постоји и одређен број и приватних смјештајних капацитета, али се тачан број и категорија ових капацитета не зна. Хотел „Уна“ тренутно располаже са 28 лежаја и рестораном од 60 мјеста, а који није ни 10% искориштен, због оштећености и процеса приватизације, овај хотел није у функцији и тренутно не пружа туристичко-смјештајне нити конференцијске услуге.

Велики потенцијал у будућем развоју општине Нови Град представља и **рурални (сеоски) туризам – агротуризам**. Села општине Нови Град представљају велики потенцијал за бољи животни стандард и то по основу пољопривредне производње и туризма.

На подручју општине је преко 60 % руралног становништва, што представља реалан основ за развој руралног туризма на подручју наше општине у наредном периоду.

Једна од значајнијих тековина савремене европске културне заједнице је редистрибуција становништва из града у село, док се на подручју РС годинама одвијао обрнут процес. Данас још увијек нема значајнијих повратака на село, али појединци се ипак враћају. Сеоски туризам би требало и да допринесе не само заштити природе, сеоске и културне баштине, већ и да економски мотивише локално становништво да ту и остане и да омогући средства за улагања у село. Због тога, рурални туризам представља и незаобилазну карику у ланцу одрживог развоја.

Боравак у природи пружа потенцијалним туристима могућност за шетње, рекреацију, бављење спортом, за организоване обиласке оближњих дестинација (пећина, извор, поток и сл) уз могућност бављења ловом и риболовом, јахањем, брања шумских плодова и љековитог биља, бављења пољопривредним радовима (купљење сијена, косидба, вршидба, сакупљање огријева и сл.), те бављења старим занатима (везење, ткање, плетење, израда народних ношњи и сл.). Аутентична стара архитектура наших села, обичаји и гастрономија представљају културну баштину нашег краја, али и својеврсну туристичку атракцију. Рурални туризам би у великој мјери не само сачувао, данас већ помало заборављене, старе обичаје и уопште аутентичност овог краја, већ би их и популаризовао.

„Да би се предузели почетни кораци, потребно је сачинити посебну студију која би дала конкретну класификацију за поменуте активности у руралном подручју. Треба поћи од самоиницијативности једног дијела становништва, које може или већ пружа одређене услуге оваквог типа нудећи чисту природу, мир, здраву храну, рекреацију и слично. То би била прва и најреалнија могућност додатних прихода који би надокнадили мањак прихода од пољопривреде. Појачала би се започета изградња комуналне инфраструктуре (првенствено асфалтних

путева), зауставило би се пражњење села. Контакт с туристима поспјешио би нови живот у симбиози старог и новог и засигурно заустаио бијег из села, а вратио живот на села.⁶

1.2.10. Екологија

Веома важно подручје дјеловања које подразумијева изградњу правног оквира за заштиту природе, кроз доношење неопходних докумената на локалном ниову, како би се основни природни ресурси општине адекватно употребили, очували и заштитили од загађености. Потребно је стално образовање и подизање и развијање свијести о начину и методама заштите природе.

1.2.11. Рурални развој

Нова политика руралног развоја потврђује везу између пољопривреде и окружења и има три главна циља: оснажити пољопривредни и шумарски сектор који су главни ослонац соских подручја, повећати способност руралних подручја, тако да се повећа запосленост и квалитет живота и заштити околина и рурално наслијеђе у складу са Европским стандардима.

1.3. SWOT АНАЛИЗА

1.3.1. Преглед анализе

СНАГЕ:

- Природни ресурси (шуме, воде, руде и минерали),
- Географска локација (транзитно мјесто, погранично мјесто),
- Добра саобраћајно-комуникацијска повезаност-жељезничка и друмска повезаност,
- Постојећа стамбено-комунална и пословна инфраструктура,
- Сталан тренд раста броја малих и средњих предузећа и самосталних дјелатности,
- Доступност финансијским средствима,
- Спремност и отвореност локалних власти за сарадњу и стварање привредних услова за инвестициона улагања.

СЛАБОСТИ:

- Велика стопа незапослености,
- Неискоришћеност постојећих пословних капацитета и њихова уништеност,
- Технолошка и техничка дотрајалост постојећих индустријских капацитета,
- Велики удио сиве економије и низак животни стандард,
- Лоша квалификациона структура радне снаге , 50% НК и ПК радници,
- Недостатак повољних дугорочних кредита, односно високе каматне стопе са кратким периодом отплате кредита
- Недовољна заинтересованост за директна улагања,
- Низак ниво употребе информационо-комуникацијских технологија, са недовољном информатичком писменошћу,
- Свијест грађана под утицајем прошлог политичког и привредног система,
- Компликоване процедуре за отварање бизниса и самозапошљавање, и развој МСП-а.

⁶ „Културни пејзаж новоградске општине“, Др Драго Тодић, Географско друштво РС, Бања Лука, 2006., стр. 193

МОГУЋНОСТИ-ШАНСЕ:

- Могућности развоја сектора МСП-а кроз успоставу нових пословних зона и логистичког центра,
- Подстицати и привлачити нове домаће и стране улагаче, кроз продају слободног општинског земљишта,
- Већа улагања у развој пољопривреде и концепт руралног развоја,
- Могућност развоја туризма,
- Подстицати развој извозно оријентисаних сектора, првенствено прехрамбено-прерађивачке индустрије
- Активирање неискоришћених унутрашњих капацитета-земљиште, индустријских и пољопривредних капацитета,
- Активно учешће у пројектима регионалног развоја, кроз заједничка улагања, као и приступ Европским предструктурним фондовима,
- Стално стручно и пословно усавршавање на концепту цјеложивотног учења,
- Могућност отварања пољопривредне школе.

ПРИЈЕТЊЕ:

- Спор процес реформи у свим областима,
- Неповезано регионално пословно окружење,
- Умањивање предвиђене развојне помоћи међународне заједнице,
- Централизован развој БиХ, односно недовољан степен децентрализације,
- Раст криминала и сиве економије ,
- Инертност државног, ентитетског и локалног апарата, споро реструктурирање привредног система,
- Одлив младих кадрова,
- Неусклађеност програма стручног образовања са потребама бизнис сектора,
- Недостатак заједничких и организованих грађанских иницијатива и акција,
- Пад физичког обима производње, упркос природним потенцијалима и ресурсима,
- Сталан пораст броја незапослених, повећање сиромаштва и низак степен животног стандарда,
- Сталан пад стопе наталитета.

1.3.2. Компаративне предности

SWOT анализа је омогућила препознавање компаративних предности општине и стратешких праваца које треба слиједити. Компаративне предности на којима ће се градити стратегија развоја општине Нови Град су:

- Мјесто привлачно за стране и домаће инвеститоре изражено тиме што је општина погранично мјесто, мјесто богато природним ресурсима: хидро потенцијали, шуме, рудна богатства, термоминерални извори, отвореност локалних власти за сарадњу,
- Развој производње пољопривредних производа- природни ресурси, производња здраве хране, засноване на природним потенцијалима и одрживом руралном развоју,
- Могућност развоја МСП-а сектора кроз пословне зоне и информативно едукативне центре за постојеће предузетништво, повољнија законска регулатива, спремност локалних власти за подршку подстицајним мјерама, унапређење образованог система, постојећа инфраструктура, запошљавање младих, развој иновација и примјена ИТ – технологије, како би се осигурала већа стопа запослености и већи животни стандард,
- Могућности развоја туризма због повољног географског положаја, добре комуникацијске повезаности, рурални развој села и заштита природе,
- Развој институционалне структуре кроз успостављање партнерских односа између јавног, бизнис и невладиног сектора,
- Регионална повезаност и укључивање у шире развојне програме.

1.3.3. Стратешке оријентације

На основу података из анализе стања општине Нови Град, може се закључити да би стратешки развој општине у наредном периоду могао да почива на развоју пољопривреде, рударства, предузетништва и туризма, јер постоје реалне основе за то, односно општина располаже са потенцијалима који упућују управо на бржи развој ових грана.

Стратегија би могла дати одговор на потребе за новим запошљавањем, усавршавајући пословно окружење и квалитет живота и развој људских ресурса. Ово подразумијева укључивање у европске токове, укључујући и сарадњу са осталим дијеловима регије и шире.

Развојна филозофија треба да се заснива на ефективном и ефикасном коришћењу потенцијала, производном запошљавању, развијеном предузетништву, јавном и друштвеном сектору, повољној и погодној животној средини, транспарентној администрацији и бољем животном стандарду, који омогућује стабилан квалитет живота свих грађана.

Развој треба да буде свеобухватан у смислу одрживог раста стопе запослености, афирмације предузетничког приступа привредном развоју, успоставу модела руралног развоја и потврди традиционалних и културних вриједности општине.

2.ДИО ВИЗИЈА ОПШТИНЕ

2.1. Нова филозофија развоја

Општина Нови Град према досадашњем концепту развоја, није имала сопствену препознатљивост, па успоставља нове филозофије у концепту развоја представља стратешки ослонац, гдје се полази од тврдње да геоекономски положај омогућује креирање развоја заснованог на планирању и развоју људских ресурса, јер развој људских потенцијала и креирање прихватљиве пословне климе за развој општине има пресудан значај. За остваривање ове политике важно је имати и оспособљен јавни сектор, јер је потребно створити амбијент за сигурност људи и капитала, уз мотивирање људи на акцију и повећање конкурентности домаће производње.

Управљање промјенама значи да се у брзом процесу глобализације и реструктурирања, долази до брзог застаријевања метода рада и традиционалних вјештина, да у сфери демографских промјена, створимо успјешне програме промјена, гдје постоји спретан тим за промјене са јасном визијом и осјећајем за хитност у промјенама, и са ефектима који доносе заједничке акције успјешне за бржи развој.

2.2. Визија развоја

Визија општине Нови Град

Општина Нови Град - развијено погранично мјесто са развијеном пољопривредом, малим прерађивачким капацитетима извозног типа и развијеним туризмом на селу, које почива на природним ресурсима, гдје сви воде рачуна о очувању животне средине, са подједнаким и уравнотеженим квалитетом живота и у граду и на селу.

2.3. Генерални развојни циљ

Генерални циљ развоја општине је побољшање квалитета живота грађана свих категорија, прије свега добар посао и добру зараду, гарантовану здравствену и социјалну помоћ, висок ниво јавне безбједности, политичку стабилност, могућност образовања, културе, спорта и забаве, спречавања одласка младих и очувања животне средине. Према томе, генерални циљ се односи на повећање нивоа запослености и повећање прихода као резултат економског раста и повећање општих услова живота као резултат ефикасне употребе постојећих ресурса

3. ДИО СТРАТЕШКИ КОНЦЕПТ

3.1. СТРАТЕШКИ И ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ

Стратешки циљеви општине Нови Град почивају на анализи стања локалне заједнице, SWOT анализи и визији општине Нови Град, али и на стратешким правцима ПРСП БиХ, Јавних улагања Владе Републике Српске и стратегије регионалног економског развоја Сјеверозападне БиХ.

3.1.1. Стратешки циљ 1: Успостављен стални пораст привреде

У току последњих година забиљежено је споро оживљавање привреде општине. Цијела Сјеверозападна Република Српска, односно сјеверозападни дио БиХ, се налази у стању привредне неразвијености са дугорочно негативним утицајем на цјелокупан друштвени развој заједнице, а у таквом стању је и општина Нови Град. Приоритетни циљеви овог стратешког циља су:

Приоритет 1. Развијен сектор малих и средњих предузећа,

Мјере:

- Доступност физичке инфраструктуре,
- Доступност прихватљивих финансијских инструментата,
- Поједностављење процеса регистрације и стимулативни систем за подршку директним страним улагањима,
- Преструктурирање постојећих предузећа,
- Промоција понуде домаће привреде,
- Повећање имица општине.

Приоритет 2. Развијена пољопривреда и рурални развој

Мјере:

- Унапријеђење начина производње и прераде хране,
- Успостава модела руралног развоја и одрживост на селу,
- Успостављање кластера у области пољопривредне производње,
- Обнова пољопривредне механизације и адаптација мини фарми,
- Формирање нових облика организовања, Маркетинг продукт групе, берзе, и сл,
- Доступност финансијских фондова за развој пољопривреде.

Приоритет 3. Јачање основе за развој туризма и услужног сектора

Мјере:

- Развој маркетинга у туризму,
- Промоција туристичке понуде,
- Развој туристичке инфраструктуре,
- Организација годишњих манифестација.

3.1.2. Стратешки циљ 2: Просторно уређена средина са социјалним ефектима процеса реструктурирања постојеће привредне инфраструктуре

У оквиру ове фазе, потребно је успоставити заједничко партнерство јавног, пословног и невладиног сектора.

Јавни сектор је иницијални сектор развоја локалне заједнице у смислу стварања повољног пословног окружења, развоја партнерства и доношења стратешких одлука. Пословни сектор је неопходан за стварање економске основе, поготово у области иновација, производње, конкурентности и стварања нових и одрживих радних мјеста. Невладин сектор је важан партнер у развоју локалне заједнице у смислу кориштења и осигурања да сви слојеви друштва користе ефекте створеног богатства од стране пословног сектора.

Приоритетни циљеви овог стратешког циља су:

Приоритет 1. Нови просторни план, управљање земљиштем и инфраструктуром**Мјере:**

- Проширење система водоснабдијевања,
- Санација нисконапонске мреже,
- Модернизација саобраћајно-комуникацијске мреже,
- Обнова стамбеног фонда,
- Санација комуналне инфраструктуре.

Приоритет 2. Модернизација образовне, здравствене, културне, социјалне и спортске инфраструктуре,**Мјере:**

- Побољшање система образовања,
- Унапријеђење здравствене заштите,
- Заштита културног наслеђа,
- Успостављање сервиса за старије особе,
- Развој културе и спорта.

Приоритет 3. Еколошки савјесна заједница**Мјере:**

- Израда оквира за заштиту животне средине, ЛЕАП план,
- Развој система за управљање водама и отпадом,
- Развијена свијест о начину очувања околине (шуме).

3.1.3. Стратешки циљ 3: Унапређење рада јавне администрације

Реформа јавне администрације представља основ даљих корака, првенствено ради рационалније искориштености буџетских средстава, па је развијање партнерства између локалне заједнице и грађана, императив креирања савремене развојне концепције.

Приоритет 1. Успостављена ефикасна и транспарентна јавна администрација,**Мјере:**

- Промоција демократије и партиципативног приступа пружања услуга грађанима,
- Унапређење партнерства јавног, бизнис и НВО сектора,
- Учешће грађана у процесима одлучивања,
- Систем управљања подацима,
- Развој мјесних заједница, децентрализован начин управљања,
- Развој мањинских заједница.

Приоритет 2. Регионални развој**Мјере:**

- Модел стратешког управљања и континуитет у развоју регије,
- Заједнички програми на регионалном нивоу.

3.1.4. Стратешки циљ 4: Развијени људски потенцијали и тржиште рада

Висока стопа незапослености је проблем који снажно оптерећује напредак ове општине. Социоекономска анализа показује да је стопа незапослености последњих неколико године све већа. Овај је проблем везан за стање привреде, и процес приватизације државних и општинских предузећа и велики удио сиве економије у цијелој регији. Приоритетни циљеви овог стратешког циља су:

Приоритет 1. Развијена пословно-предузетничка култура, ојачан менаџмент вјештина и стална едукација**Мјере:**

- Демографски развој,

- ✚ Успостављање система за праћење подршке запошљавању,
- ✚ Повезивање концепта образовање – школа и веза са институцијама и бизнисом,
- ✚ Омогућена преквалификација и доквалификација,
- ✚ Јачање предузетничке свијести.

Приоритет 2. Информатизација пословне заједнице,

Мјере:

- ✚ Интернет повезивање општине и јавних и НВО институција,
- ✚ Успостава web портала,
- ✚ Инфо киоск, новине,
- ✚ Цјеложивотно учење
- ✚ Успостава бежичне комуникације.

Приоритет 3. Иновације и истраживачки пројекти,

Мјере:

- ✚ Студије оправданости, физибилити студије,
- ✚ Трансфер знања и технологије, иновације.

Приоритет 4. Развој НВО сектора, младих и лица са посебним потребама

Мјере:

- ✚ Унапријеђење омладинске политике,
- ✚ Јачање рада НВО сектора,
- ✚ Подизање свијести за спречавање овисности,
- ✚ Додатно образовање о предузетништву младих,
- ✚ Интеграција повратника, расељених лица, мањина и лица са инвалидитетом у локалну заједницу.

4. ДИО

ОПЕРАТИВНО ПРОГРАМИРАЊЕ-ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

На основу стратешких и приоритетних оријентација, успостављена је следећа листа приоритетних програма и пројеката. Приликом оперативног програмирања, односно идентификације и избора програма и пројеката, коришћени су сви релевантни програми од надлежних институција, оцјене програма и пројеката са одржане јавне расправе, као и спроведене анкете, путем које се дошло до одређених приоритета. У току протеклог период учешће јавних институција, привредних субјеката и грађана је 55%, док је одзив грађана код спровеђења анкете остварен са 40% учешћа. Програмски и технички дио је реализовала Локална агенција за развој општине у сарадњи са КПОР-ом и Управном групом и на основу препорука ОСЦЕ стручњака.

Полазна основа код израде програма, пројеката и динамике улагања по годинама је :

а) Макроекономска политика Владе РС, гдје је предвиђен индекс раста БДП, реално у просјеку од 5,5 %, предвиђена стопа инфлације од 1,8 % и предвиђена су јавна улагања у укупном износу од 1,3 млд. КМ за четири године, да ће се покривеност увоза извозом повећати са 33,40 % на 45,00 %, да ће се стопа незапослености смањити са 35,00 % на 31,50 %, ⁷

б) Улагање међународне заједнице и домаћих институција се планира кроз развојне фондове, првенствено фондове ЕУ, који ће бити доступни путем регионалних асоцијација, агенција, као и других видова на државном и ентитетском нивоу, првенствено путем кредитних линија. У досадашњем периоду, укупна улагања су износила просјечно 4,9 милиона КМ на нивоу Општине и углавном у посљедњих неколико година повећава се удио домаћих улагања, док се улагања међународне заједнице, која су била усмјерена кроз донаторска средства, значајно смањују.

ц) Економска политика општине: гдје је предвиђен просјечан раст буџета општине на годишњем нивоу од 5%, раст укупних прихода привреде општине на годишњем нивоу од 10 %, повећање улагања Владе РС и међународне заједнице у општини у просјеку за 20 %, повећање обима производње у прерађивачкој индустрији у просјеку од 2 %, заустављање раста броја незапослених, повећање укупног обима увоза и извоза за просјечно 10 %, обезбијеђење сталне финансијске подршке кроз банкарски систем, микрокредитне организације и фондова за субвенције.

На основу одређена 4 стратешка циља, прецизирана су 66 програма са 129 пројектом, укупне вриједности у наредних 5 година 43.376.000 КМ, или просјечно по једној години 8.675.200 КМ. Према изворима финансирања, имамо:

- 1- Општина-буџет представља 21%,
- 2- БиХ, Влада Републике Српске, МСП-и, НВО-и, Јавне институције и остали представљају 54%,
- 3- Међународне организације представљају 25% .

⁷ Извор: „Програм Јавних улагања Владе РС 2006“

План улагања по годинама је следећи:

<u>Година</u>	<u>Вриједност у КМ</u>
<u>2006</u>	<u>6.900.200</u>
<u>2007</u>	<u>8.220.200</u>
<u>2008</u>	<u>8.545.200</u>
<u>2009</u>	<u>9.700.200</u>
<u>2010</u>	<u>10.010.200</u>
<u>УКУПНО</u>	<u>43.376.000</u>

На основу детаљније анализе, констатујемо да стратешки циљ 1 учествује у укупној вриједности улагања са 35%, стратешки циљ 2 са 34%, стратешки циљ 3 са 22% и стратешки циљ 4 са 9%.

У наредним табелама представљени су индикативни програми и пројекти са планираном финансијском вриједношћу у КМ, изворима финансирања и планираном периоду имплементације.

Стратешки циљ 1: Успостављен стални пораст привреде				Извори финансирања			период				
	Стратешки циљеви	Индикативни програми и пројекти	Вриједност у КМ	Општина буџет	Влада РС, остале институције	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
Приоритетни циљ 1	Развијен сектор малих и средњих предузећа										
Мјере	- Доступност физичке инфраструктуре-земљишта за подршку развоју бизниса, - Развој прихватљивијих финансијских инструмената, - Поједностављење процеса регистрације самосталне дјелатности, - Стимулативни систем за подршку директним страним улагањима, - Успостава кластера у дрвној, металној и тескилној индустрији, - Преструктурирање постојећих предузећа- пословних зона, (Лигношпер, Унаметал, Грађевинар, Станосервис, Сана и сл.), - Увођење система сертификације и стандардизације, - Промоција понуде домаће привреде и повећање имида општине, извозна оријентација,	1. Програм пословне зоне Пољавнице -пројект продаје слободног општинског земљишта, -пројект изградње нових погона	2.000.000	Општина, 10% 200.000	МСП, Иностране компаније ПК РС,ФИПА, РАРС, 70% 1.400.000	АРДА, ЕУ, Данска Влада УНДП, 20% 400.000	300000	400000	400000	400000	500000
		2. Програм подршке развоју МСП-а -пројект финансијске подршке-субвенције, -пројект заједничког суфинансирања, -пројект стимулативних мјера	500.000 100.000	Општина, 80% 480.000	РАРС, 10% 60.000	ДЕЗА/ГТЗ АРДА, 10% 60.000	110000	110000	120000	130000	130000
		3. Програм дизајна општинских повољности -пројект стимулативних мјера код старт ап-а, дефицитарних дјелатности, -пројект извозног концепта -пројект стандарди ЕУ, ИСО и ЦЕ	100.000	Општина, 80% 80.000	МСП, 10% 10.000	ЕУ АРДА, 10% 10.000	-	20000	20000	30000	30000
		4. Програм одрживог повратка и ново запошљавање -пројект	500.000	Општина, 5% 25.000	Влада РС Федрација БиХ 10% 50.000	УНДП, Данска влада, 85% 425.000	80000	100000	100000	100000	120000
		5.Програм преструктурирања пословне инфраструктуре- фирми које су провеле поступке приватизације, - пословни инкубатор - пројект успоставе кластера у дрвнопрерађивачкој инд.	500.000	Општина, 10% 50.000	МСП, Влада РС 70% 350.000	ЕУ, 20% 100.000	25000	25000	150000	150000	150000
		6. Програм промоције привреде -пројект израде брэнда домаћег производа, -пројект годишње конференције о бизнису,пројект мини изложбени сајам привреде	100.000	Општина, 80% 80.000	МСП, 20% 20.000	-	10000	10000	20000	30000	30000

		Укупно: програми: 6 пројекти: 13	3.800.000	915.000	1.890.000	995.000	525000	665000	810000	840000	960000
--	--	--	-----------	---------	-----------	---------	--------	--------	--------	--------	--------

Приоритетни циљ 2	Развијена пољопривреда и рурални развој	Индикативни програми и пројекти	Вриједност у КМ	Општина буџет	Влада РС, остале институције	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
Мјере	- Унапријеђење начина производње и прераде хране, -Успостављање кластера у области пољопривредне производње , -Обнова пољопривредне механизације и адаптација мини фарми, - Маркетинг и берза, центар за развој пољопривреде, - Рурални развој, одрживост на селу, -Фондови за развој пољопривреде, -подизање конкурентности пољопривредне производње	1.Програм производње поврћа и воћа и лековитог биља - пројект нови засади воћа - пројект пластеничка производња расада и расадног материјала поврћа и воћа -пројект прерађивачких капацитета-мини хладњаке -пројект леко биље	300.000	Општина, 20% 60.000	Влада РС, 20% 60.000	Лутерански свјетски савез ИОЦЦ, 60% 180.000	60000	60000	60000	60000	60000
		2. Програм производње млијека и меса -пројект обнове сточног фонда -пројект набавке опреме –лактофризи и сл. - пројект обнове возног парка	400.000	Општина, 20% 80.000	Влада РС, 30% 120.000	ЕУ, УНДП, 50% 200.000	50000	50000	100000	100000	100000
		3. Програм унапријеђења у области перадарства - пројект инкубатора за пилиће, -пројект опремања постојећих фарми кока носиља	100.000	Општина, 50% 50.000	Влада РС, 30% 30.000	ИОЦЦ, УСДА 20% 20.000	20000	20000	20000	20000	20000
		4. Програм модернизације пољопривредне механизације и обнова објеката мини фарми - пројект набавке механизације, трактори и прикључци, ротобалери и сл -пројект обнове мини фарми	200.000	Општина, 10% 20.000	Влада РС, 60% 120.000	ИОЦЦ, ГТЗ, 30% 60.000	20000	30000	30000	60000	60000
		5. Програм заштите воћа и поврћа - пројект извјештајно прогнозних станица у области повртларства и воћарства, -остали пројекти заштите	100.000	Општина, 80% 80.000	МСП/ пољ. произв., 10% 10.000	ДЕЗА/ГТЗ уред, 10% 10.000	20000	20000	20000	20000	20000
		6.Програм прехранбено прерађивачких капацитета -пројект производње и пласмана гљива- шампињона и малина	450.000	Општина, 5% 22.500	ДОО Еко Пам, 85% 382.500	УСАИД, 10% 45.000	-	-	200000	125000	125000

		7. Програм органске пољопривредне производње, -пројект сертификација производа и ЕУ стандарди - пројект дизајна паковања производа	100.000	Општина, 20% 20.000	Пољопривредни институт, 30% 30.000	НГО ЛИР, УСАИД, НГО Крајина, 50% 50.000	20000	20000	20000	20000	20000
		8. Програм заштите од елементарних непогода - пројект система противградне заштите	200.000	Општина, 50% 100.000	Влада РС, 50% 100.00	-	-	-	60000	60000	80000
		9. Програм развоја земљорадничких задруга -пројект ОЗЗ Агројапра и ОЗЗ Агроуна	2.000000	Општина -	ОЗЗ Кооперанти -	Норвешка влада, 100% 2.000.000	600000	500000	300000	300000	300000
		10. Програм развоја земљорадничких задруга - пројект ОЗЗ Благај и ОЗЗ Спасовина	350.000	Општина -	ОЗЗ Кооперанти -	ИРЦ организација 100% 350.000	50000	150000	50000	50000	50000
		11. Програм у области пчеларства -пројект испитивање квалитета меда, -пројект набавке опреме	140.000	Општина, 70% 98.000	МСП, 10% 14.000	ИОЦЦ, УНДП, 20% 28.000	-	-	40000	40000	60000

		12. Програм руралног развоја -фондови за развој села и пољопривреде, -пројект берза пољопривредних производа, -пројект успоставе кластера у пољопривреди	1.160.000	Општина, 70% 812.000	Влада РС, ресор пољопривреде, 30% 348.000	-	160000	160000	160000	340000	340000
		укупно: програми: 12 пројекти: 23	5.500.000	1.342.500	1.214.500	2.943.000	1000000	1010000	1060000	1195000	1235000
Приоритетни циљ 3	Јачање основе за развој туризма и услужног сектора										
Мјере	-Развој маркетинга у туризму , -Промоција туристичке понуде, -Развој туристичке инфраструктуре, -Организација годишњих манифестација, -Умрежавање регионалних и локалних даваоца услуга	1. Програм оснивања и рада туристичке организације општине -пројект оснивања тур. организације, -пројект маркетинг студија туристичке понуде општине	100.000	Општина, 90% 90.000	Центар за развој квалитета, 10% 10.000	-	20000	20000	20000	20000	20000
		2. Програм изградње бањско-рекреативног центра -пројект Љешљани – Слатина, -Слив ријеке Уне као туристички ресурс	5.000.000	Општина, 5% 250.000	Влада РС.Ресор туризма и угост., ДООКозарапревоз 70% 3.500.000	АРДА ЕУ, 25% 1.250.000	-	1000000	1000000	1500000	1500000
		3. Програм спортско-рекреативних садржаја у центру Млакве -пројект трим и бицикличка стаза, -пројект куглане	200.000	Општина 50% 100.000	МСП, клубови 50% 100.000	-	-	-	50000	50000	100000

		4. Програм годишњих манифестација -Градска плажа „Ада“, Дани на Сани, Унска регата, -организација новоградског љета, -Ликовна колонија, мотел АДА	100.000	Општина, 20%	Домаће инст., МСП, НВО, 30%	РЕЦ програм ЕУ Уна Сана орг., 50% 50.000	20000	20000	20000	20000	20000
		5. Програм ловни и риболовни туризам, - Дани кинологије, - Дани мушичарења, -Обнова ловног и рибо фонда, -Извиђачко-излетнички центар	100.000	Општина 20%	Домаће инст., МСП, НВО,ДОО МГМ трејд, 30% 30.000	ЕУ, 50% 50.000	20000	20000	20000	20000	20000
		6. Студија оправданости за проглашење подручја еко зона - еко зона Родића пећина	100.000	Општина, 80% 80.000	НВО, 10% 10.000	РЕЦпрограм, ЕУ, Уна Сана организација., 10% 10.000	-	20000	25000	25000	30000
		7. Програм очувања културе и традиционалне домаће радиности -пројект предузетништва за жене, -пројект старих заната	100.000	Општина, 80% 80.000	НВО, 10% 10.000	РЕЦ програм ЕУ Уна Сана орг., 10% 10.000	-	20000	25000	25000	30000
		Укупно: програми: 7 пројекти: 16	5.700.000	640.000	3.690.000	1.370.000	60000	1100000	1160000	1660000	1720000

преглед: СЦ 1

	Број програма и пројеката	Општина	Влада РС МСП, ОЗЗ Остали	Међународне организације	УКУПНО
приоритет 1	програми: 6 пројекти: 13	915.000	1.890.000	995.000	3.800.000
приоритет 2	програми: 12 пројекти: 23	1.342.500	1.214.500	2.943.000	5.500.000
приоритет 3	програми: 7 пројекти: 16	640.000	3.690.000	1.370.000	5.700.000
УКУПНО	програми: 25 пројекти: 52	2.897.500	6.794.500	5.308.000	15.000.000
по 1 години просјек улагања		579.500	1.358.900	1.061.600	3.000.000
% учешћа		20%	45%	35%	

Стратешки циљ 2: Просторно уређена средина са социјалним ефектима процеса реструктурирања постојеће пословне инфраструктуре				Извори финансирања			Период				
	Стратешки циљеви	Индикативни програми и пројекти	Вриједност у КМ	Општина буџет	Влада РС, БиХ	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
Приоритетни циљ 1	Нови просторни план и управљање расположивим земљиштем и инфраструктуром										
	Програм система водоснабдијевања										
		1.Програм проширења система водоснабдијевања -Пројект изградње водоводног система Нови Град- Пољавнице-Равнице- Добрљин	1.700.000	Општина, 50% 850.000	ЈП Водовод и канализација Влада РС, 50% 850.000	-	400000	350000	350000	300000	300000
		2. Програм санације приградског водоводног система -Пројект изградње водоводног система II и III зоне у улицама „Уријански пут“ и „9. Маја“, -Санација водоводне мреже у улицама „Железничка“ и „Ослобођења	350.000	Општина, 20% 70.000	Влада РС, 20% 70.000	Лутерански Свјетски Савез, УНДП, 60% 210.000	-	50000	100000	100000	100000
		3. Програм израде пројектне документације -Израда пројектне документације водоводног система Нови Град- Рудице- Блатна, -Израда пројектне документације водоводног система Нови Град- Благај- Петковац-Сводна	100.000	Општина, 100% 100.000	-	-	-	-	-	50000	50000
		4. Програм сеоских водовода -Санација водоводне мреже у Радомировцу, -санација водоводне мреже у Д. Агићима	50.000	Општина, 90% 45.000	Грађани, 10% 5.000	-	-	50000	-	-	-
		Укупно: програми: 4 пројекти: 7	2.200.000	1.065.000	925.000	210.000	400000	450000	450000	450000	450000

	Програм система електроснабдијевања и санације нисконапонске мреже			Општина буџет	Влада РС, БиХ	Међународн е организац ије	2006	2007	2008	2009	2010
		Програм санације НН мреже -Интервентна санација електроенергетских објеката на подручју општине Нови Град, -Изградња НН мреже у дијелу Благај Јапра и Прекосања	356.000	-	ЈП Електродис трибуција, 80% 284.800	УНДП, ЕУ, 20% 71.200	71200	71200	71200	71200	71200
		2. Програм изградње уличне расвјете -улична расвјета насеља Благај Јапра -улична расвјета насеља Петковац, -дио МЗ Рудице (Радишићи)	150.000	Општина, 20% 30.000	ЈП Електродис трибуција, грађани, 80% 120.000	-	-	35000	35000	40000	40000
		Укупно: програми: 2 пројекти: 5	506.000	30.000	404.800	71.200	71200	106200	106200	111200	111200
	Програм изградње саобраћајно комуникацијске мреже путне мреже жељезничка мрежа телекомуникацијска мрежа										
	-модернизација саобраћајне инфраструктуре -телекомуникације	1.Програм модернизације путне мреже -наставк изградње локалних категорисаних путева	1.000.000	Општина, 50% 500.000	Влада РС, грађани, 50% 500.000	-	200000	200000	200000	200000	200000
		2. Програм модернизације жељезничке мреже -интервентна санација постројења	500.000	Општина -	Влада РС 100% 500.000	-	100000	100000	100000	100000	100000
		3. Програм транспортно- услужног центра -Логистички транспортни центар	500.000.	Општина, 20% 100.000	МСП, институције 30% 150.000	ЕУ 50% 250.000	-	-	100000	200000	200000
		4. Програм телекомуникацијске модернизације -Набавка ЖАТ централе	1.000.000	Општина -	Влада РС, Саобраћај и везе, 100% 1.000.000	-	200000	200000	200000	200000	200000

[illegible]

Мјере	-образовање, -здравство, -социјална заштита, -културно наслијеђе -успостављање сервиса за старије особе, -развој културе и спорта	1.Програм основног образовања -Изградња основне школе у Рудицама, -Изградња основне школе у Хозићима	235.000	Општина, 50% 117.500	Влада РС, 50% 117.500	-	100000	35000	-	50000	50000
		2.Програм средњег и вишег образовања -Санација школе Гимназија , -Средња мјешовита школа, -Виша пољопривредна школа	100.000	Општина, 70% 70.000	Школе 30% 30.000	-	20000	20000	20000	20000	20000
		3. Програм спортских садржаја -Завршетак изградње спортске дворане	1.000.000	Општина, 50% 500.000	Влада РС, 50% 500.000	-	500000	500000	-	-	-
		4. Програм културних установа -Израда пројектне документације за нову зграду ЈУ КОЦ Нови Град	50.000	Општина, 100% 50.000	Влада РС -	-	25000	25000	-	-	-
		5. Програм заштите културних вриједности -израда пројектне документације за санацију зграде вијећнице	100.000	Општина -	Влада РС 100% 100.000	-	-	-	-	50000	50000
		6. Програм санације културних објеката у руралним подручјима -Санација објеката / домова - Ватрогасног дома - Санација Дома на Уријама -Санација Дома у Равницама - Санација Дома у Радомировцу -Санација Дома у Трговишту - Санација Дома Доње Водичево - Санација Дома у Сухачи - Просторије МЗ Сводна	300.000	Општина, 80% 240.000	Институције Грађани 20% 60.000	-	30000	35000	350000	100000	100000
		7. Програм здравствене и социјалне заштите -Геријатријски центар -Опремање здравственог центра Дома здравља -Кућа мира и хуманости, Црвени крст	600.000	Општина 20% 120.000	Влада РС, ЈУ Дом здравља Центар за социјални рад 50% 300.000	ЕУ 30% 180.000	-	-	200000	200000	200000
		Укупно: програми: 7 пројекти: 19	2.385.000	1.097.500	1.107.500	180.000	675000	615000	255000	420000	420000

Приоритетни циљ 3	Еколошки савјесна заједница										
Мјере	-израда оквира за заштиту животне средине, - ЛЕАП план - развој система за управљање водама и отпадом, -развијање свијести о начину и методама очувања околине	1.Програм заштите животне средине -Пројект израде ЛЕАП-а	50.000	Општина, 50%	НВО, 20%	РЕЦ ЕУ ИБГ Уна Сана, 30% 15.000	10000	10000	10000	10000	10000
		2. Програм заштите шума -Пројект нових засада	100.000	Општина, 10% 10.000	ШГ Пастирево 90% 90.000	-	20000	20000	20000	20000	20000
		3. Програм рјешавања отпада -Пројект изградње станице за рециклажу отпада, -Студија рјешавања медицинског, електро и другог опасног отпада	200.000	Општина 20%	Јавне инс., НВО организације 30% 60.000	ЕУ ИБГ Уна Сана, 50% 100.000	-	50000	50000	50000	50000
		Укупно: програми: 3 пројекти: 4	350.000	75.000	160.000	115.000	30000	80000	80000	80000	80000

преглед: СЦ 2

	Број програма и пројеката	Општина	Влада РС МСП, институције Остали	Међународне организације	УКУПНО
приоритет 1	водоснабдијевање програми: 4 пројекти: 7	1.065.000	925.000	210.000	2.200.000
	електроснабдијевање програми: 2 пројекти: 5	30.000	404.800	71.200	506.000
	саобраћајна комуникација програми: 4 пројекти: 4	600.000	2.150.000	250.000	3.000.000
	стамбено комунална програми: 5 пројекти: 7	1.215.000	1.530.000	3.665.000	6.410.000
	УКУПНО програми: 15 пројекти: 23	2.910.000	5.009.800	4.196.200	12.116.000
приоритет 2	програми: 7 пројекти: 19	1.097.500	1.007.500	180.000	2.385.000
приоритет 3	програми: 3 пројекти: 4	75.000	160.000	115.000	350.000
УКУПНО	програми: 25 пројекти: 46	4.082.500	6.277.300	4.491.200	14.851.000
просјек улагања по једној години		816.500	1.255.460	898.240	2.970.200
% учешћа		28%	42%	30%	

Стратешки циљ 3: Унапређење рада јавне администрације				Извори финансирања			Период				
	Стратешки циљеви	Индикативни програми и пројекти	Вриједност у КМ	Општина буџет	Влада РС, БиХ	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
Приоритетни циљ 1	Успостављена ефикасна и транспарентна јавна администрација										
Мјере	-Промоција демократије и партиципативног приступа пружања сервиса грађанима, -Унапређење партнерства јавног, бизнис и НВО сектора, -Учешће грађана у процесима одлучивања, -Транспарентност јавних органа власти, -Систем управљања подацима, -Развој мјесних заједница	1.Програм интегралног информационог система општине - Пројект ифо пулт	180.000	Општина, 60% 108.000	Влада РС 20% 36.000	УНДП, АРДА, ЕУ 20% 36.000	40000	40000	40000	30000	30000
		2. Програм реформе локалне управе - пројект израда базе података одјељења, -пројект успоставе софтвера у свим одјељењима, -пројект испуњавања стандарда квалитете општине	240.000	Општина, 60% 144.000	Влада РС, 20% 48.000	ЕУ УНДП, 20% 48.000	40000	40000	40000	60000	60000
		3.Програм развоја мјесних заједница -пројект израде модалитета функционисања МЗ и израде развојних планова	120.000	Општина, 50% 60.000	НВО, 30% 36.000	ЕУ, УНДП, 20% 24.000	-	-	40000	40000	40000
		Укупно: програми: 3 пројекти: 5	540.000	312.000	120.000	108.000	80000	80000	120000	130000	130000
Приоритетни циљ 2	Регионални развој										
Мјере	- Модел стратешког управљања и континуитет у развоју регије - заједнички програми на регионалном нивоу	1.Програм саобраћајне комуникације -Асфалтирање регионалног пута Благај- Доњи Агићи-Подвидача Р 404, -Будимлић Јапра-Јоховица-Дубовик , Р 404А	5.920.000 2.875.000	Општина, 10% 879.750	Влада РС, ресор за друмски саобраћај 80% 7.036.000	Норвешка влада, 10% 879.500	1759000	1759000	1759000	1759000	1759000
		2. Програм иницијатива „Регионална депонија смећа“	100.000	Општина 10% 10.000	Регија 50% 50.000	ЕУ, АРДА ИБГ Уна-Сана 40% 40.000	-	-	-	50000	50000
		Укупно: програми: 2 пројекти: 3	8.895.000	889.500	7.086.000	919.500	1759000	1759000	1759000	1809000	1809000

преглед: СЦ 3

	Број програма и пројеката	Општина	Влада РС МСП Остали	Међународне организације	УКУПНО
приоритет 1	програми: 3 пројекти: 5	312.000	120.000	108.000	540.000
приоритет 2	програми: 2 пројекти: 3	889.500	7.086.000	919.500	8.895.000
УКУПНО	програми: 5 пројекти: 8	1.201.500	7.206.000	1.027.500	9.435.000
просјек улагања по једној години		240.300	1.441.200	2.055.000	1.887.000
% учешћа		13%	76%	11%	

Стратешки циљ 4: Развијени људски потенцијали и тржиште рада				Извори финансирања			Период				
	Стратешки циљеви	Индикативни програми и пројекти	Вриједност у КМ	Општина	Влада РС, БиХ	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
<u>Приоритетни циљ 1</u>	Развијена пословно-предузетничка култура, ојачан менаџмент вјештина и стална едукација										
Мјере	- Демографски развој, - Успостављање система за праћење подршке запошљавању, - Повезивање концепта образовање – школа и веза са институцијама и бизнисом, - Омогућена преквалификација и доквалификација, - јачање предузетничке свијести	1. Програм демографског развоја - Студија демографског развоја општине, Мјере за побољшање демографске политике	30.000	Општина 90% 27.000	Влада РС, Центар за истраживања 10% 3.000	-	-	15000	15000	-	-
		2. Програм успоставе центара тржишта рада - пројект центар за посредовање при запошљавању, - пројект виртуални бизнис инкубатор, понуда и потражња за радном снагом	2.700.000	Општина -	Биро за запошљавање, 100% 2.700.000	-	500000	500000	500000	600000	600000

		3. Програм обуке - пројект информатичко осопособљавање незапослених лица - пројект преквалификација, доквалификација	100.000	Општина 30% 30.000	Биро за запошљавање, НВО, 20% 20.000	ЕУ, АРДА, УНДП 50% 50.000	20000	20000	20000	20000	20000
		4. Програм успоставе партнерстава - пројект ојачања локалних сервис понуђача, консултанати, удружења привредника, НВО-и.	50.000	Општина 50% 25.000	Локални сервис понуђачи, НВО, 50% 25.000	-	-	10000	10000	10000	20000
		Укупно: програми: 4 пројекти: 6	2.880.000	82.000	2.748.000	50.000	520000	545000	545000	630000	640000
Приоритетни циљ 2	Информатизација пословне заједнице			Општина	Влада РС, БиХ	Међународне организације	2006	2007	2008	2009	2010
Мјере	- развој иновација, трансфер знања, - web портал, - Инфо киоск, новине, - Цјеложивотно учење - Успостава бежичне комуникације	1. Програм Инфо општина - пројект општина на интернету -пројект web портал, линкови НВО сектора, МСП-а, јавних институција	100.000	Општина 40% 40.000	МСП, НВО, институције, 20% 20.000	АРДА ЕУ УНДП, 40% 40.000	20000	20000	20000	20000	20000
		2. Програм техничког опремања средстава информисања - кабловска ТВ, -радио и тв дописништво Нови Град, -писани медији, -бежична комуникација	200.000	Општина 50% 100.000	МСП ЈП Радио 50% 50.000	-	30000	30000	30000	50000	60000
		3. Програм медијске презентације општине -пројект израде публикације и промотивног материјала општине, ЦД-ови,	100.000	Општина 70% 70.000	НВО организације, 30% 30.000	-	10000	10000	20000	30000	30000
		Укупно: програми: 3 пројекти: 7	400.000	210.000	150.000	40.000	60000	60000	70000	100000	110000
Приоритетни циљ 3	Иновације и истраживачки пројекти										
Мјере	- Студије оправданости, физибилити студије, - Трансфер знања и технологије,	1. Студија искориштености руда и минерала општине	60.000	Општина 20% 12.000	Влада РС, ресор за науку, 50% 30.000	Данска влада ЕУ, 30% 18.000	-	30000	30000	-	-

	иновације,	2. Студија заштите и регулације рјечица Јапуре, Војскеве и Стрижне	100.000	Општина 50% 50.000	Влада РС 50% 50.000	-	-	-	-	50000	50000
		Укупно: програми: 2 пројекти: 2	160.000	62.000	80.000	18.000	-	30000	30000	50000	50000
Приоритетни циљ 4	Развој НВО сектора , младих и лица са посебним потребама										
Мјере	- унапређење омладинске политике -јачање рада НВО сектора, -подизање свијести за спречавање овисности, - додатно образовање о омладинском предузетништву, -интеграција лица са инвалидитетом у локалну заједницу	1.Програм едукације -Инфо едукативни центар	50.000	Општина, 40% 20.000	НВО, 10% 5.000	ДЕЗА/ИБХИ, 50% 25.000	10000	10000	10000	10000	10000
		2. Програм јачања капацитета НВО сектора -пројект упостава мрежа – форума НВО организација -пројект обезбјеђивање простора за рад НВО -пројекти заједничких акција	200.000	Општина, 50% 100.000	НВО, 30% 60.000	УНДП,ИОЦЦ ДЕЗА,Владе, Амбасада, 20% 40.000	40000	40000	40000	40000	40000
		3. Програм омладинске политике -пројект омладинског предузетништва у школама, -пројект адаптација простора за рад омладине	300.000	Општина, 80% 240.000	НВО, грађани, 10% 30.000	УНДП ИОЦЦ ДЕЗА Владе Амбасада, 10% 30.000	40000	40000	50000	50000	120000
		4. Програм подршке раду лица са инвалидитетом -пројект набавке помгала -пројект изградње прелаза на улицама и објектима	100.000	Општина, 50% 50.000	НВО организације, 20% 20.000	ЕУ, УНДП 30% 30.000	20000	20000	20000	20000	20000
		Укупно: програми: 4 пројекти: 8	650.000	410.000	115.000	125.000	110000	110000	120000	120000	190000

преглед: СЦ 4

	Број програма и пројеката	Општина	Влада РС МСП Остали	Међународне организације	УКУПНО
приоритет 1	програми: 4 пројекти: 6	82.000	2.748.000	50.000	2.880.000
приоритет 2	програми: 3 пројекти: 7	210.000	150.000	40.000	400.000
приоритет 3	програми: 2 пројекти: 2	62.000	80.000	18.000	160.000
приоритет 4	програми: 4 пројекти: 8	410.000	115.000	125.000	650.000
УКУПНО	програми: 13 пројекти: 23	764.000	3.093.000	233.000	4.090.000
по једној години просјек		152.800	618.600	46.600	818.000
% учешћа		19%	75%	6%	

ПРЕГЛЕД ПО СТРАТЕШКИМ ЦИЉЕВИМА-УЛАГАЊА ПО ГОДИНАМА

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ	Број програма и пројеката	Финансијски план за 2006.	Финансијски план за 2007.	Финансијски план за 2008.	Финансијски план за 2009.	Финансијски план за 2010.	Укупна вриједност у КМ
СЦ 1	привреда програми: 6 пројекти: 13	525.000	665.000	810.000	840.000	960.000	3.800.000
	пољопривреда програми: 12 пројекти: 23	1.000.000	1.010.000	1.060.000	1.195.000	1.235.000	5.500.000
	туризам програми: 7 пројекти: 16	60.000	1.100.000	1.160.000	1.660.000	1.720.000	5.700.000
	УКУПНО СЦ 1 програми: 23 пројекти: 52	1.585.000	2.775.000	3.030.000	3.695.000	3.915.000	15.000.000

СЦ 2	водоснабдијевање програми:4 пројекти:7	400.000	450.000	450.000	450.000	450.000	2.200.000
	електроснабдијевање програми:2 пројекти:5	71.200	106.200	106.200	111.200	111.200	506.000
	саобраћајно телекомуникација програми:4 пројекти:4	500.000	500.000	600.000	700.000	700.000	3.000.000
	стамбенокомунална програми:5 пројекти:7	1.110.000	1.110.000	1.380.000	1.405.000	1.405.000	6.410.000
	УКУПНО ИНФРАСТРУКТУРА програми:15 пројекти:23	2.081.200	2.166.200	2.536.200	2.666.200	2.666.200	12.116.000
	Модернизација образовне, здравствене и социјалне инфраструктуре програми:7 пројекти:19	675.000	615.000	255.000	420.000	420.000	2.385.000
	Еколошки свјесна заједница програми:3 пројекти:4	30.000	80.000	80.000	80.000	80.000	350.000
	УКУПНО СЦ 2 програми:25 пројекти:46	2.786.200	2.861.200	2.871.200	3.166.200	3.166.200	14.851.000

СЦ 3	Ефикасна администрација програми:3 пројекти:5	80.000	80.000	120.000	130.000	130.000	540.000
	Регионални развој програми:2 пројекти:3	1.759.000	1.759.000	1.759.000	1.809.000	1.809.000	8.895.000
	УКУПНО СЦ 3 програми:5 пројекти:8	1.839.000	1.839.000	1.879.000	1.939.000	1.939.000	9.435.000

СЦ 4	Центри за едукацију и преквалификацију програми:4 пројекти:6	520.000	545.000	545.000	630.000	640.000	2.880.000
	информатизација пословне заједнице програми:3 пројекти:7	60.000	60.000	70.000	100.000	110.000	400.000
	иновације и студије програми:2 пројекти:2	-	30.000	30.000	50.000	50.000	160.000
	развој НВО, млади, лица са посебним потребама програми:4 пројекти: 8	110.000	110.000	120.000	120.000	190.000	650.000
	УКУПНО СЦ 4 програми:13 пројекти:23	690.000	745.000	765.000	900.000	990.000	4.090.000

КОНАЧНА РЕКАПИТУЛАЦИЈА ПО СТРАТЕШКИМ ЦИЉЕВИМА- УЛАГАЊА ПО ГОДИНАМА

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ	Број програма и пројеката	Финансијски план за 2006.	Финансијски план за 2007.	Финансијски план за 2008.	Финансијски план за 2009.	Финансијски план за 2010.	Укупна вриједност у КМ
СЦ 1	програми:23 пројекти:52	1.585.000	2.775.000	3.030.000	3.695.000	3.915.000	15.000.000
СЦ 2	програми:25 пројекти:46	2.786.200	2.861.200	2.871.200	3.166.200	3.166.200	14.851.000
СЦ 3	програми:5 пројекти:8	1.839.000	1.839.000	1.879.000	1.939.000	1.939.000	9.435.000

СЦ 4	програми:13 пројекти:23	690.000	745.000	765.000	900.000	990.000	4.090.000
УКУПНО	програми:66 пројекти:129	6.900.200	8.220.200	8.545.200	9.700.200	10.010.200	43.376.000
% УЧЕШЋА		15,9%	18,9%	19,7%	22,4%	23,1%	100,00%

РЕКАПИТУЛАЦИЈА УЛАГАЊА ПРЕМА ИЗВОРИМА ФИНАНСИРАЊА:

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ	Домаћи извори Општина-буџет		БиХ, Влада РС, МСП, и остале институције		Међународни извори		УКУПНО	
	износ	% учешћа	износ	% учешћа	износ	% учешћа	износ	% учешћа
СЦ 1	2.897.500	33%	6.794.500	29%	5.308.000	48%	15.000.000	35%
СЦ 2	4.082.500	46%	6.277.300	26%	4.491.200	41%	14.851.000	34%
СЦ 3	1.201.500	13%	7.206.000	31%	1.027.500	9%	9.435.000	22%

СЦ 4	764.000	8%	3.093.000	13%	233.000	2%	4.090.000	9%
Укупно:	8.945.500	21%	23.370.800	54%	11.059.700	25%	43.376.000	100%
Просјек по улагања по једној години	1.789.100		4.674.160		2.211.940		8.675.200	

ПРЕГЛЕД УЛАГАЊА ПО СЕКТОРИМА 2006-2010

	СТРАТЕШКИ ЦИЉ СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ	2006	2007	2008	2009	2010	укупно	СВЕУКУПНО	% УЧЕШЋА
ПОЉОПРИВРЕДА ШУМАРСТВО - развијена пољопривреда и рурални развој	Стратешки циљ 1 приоритет 2	1.000.000	1.010.000	1.060.000	1.195.000	1.235.000	5.500.000	5.500.000	12,7
ПРЕДУЗЕТНИШТВО - развијена привреда - развијена култура и менаџмент - иновације и ситраж	Стратешки циљ 1, приоритет 1 Стратешки циљ 2, приоритет 1 Стратешки циљ 2, приоритет 3	525.000 520.000 - -	665.000 545.000 30.000 -	810.000 545.000 30.000 -	840.000 630.000 50.000 -	960.000 640.000 50.000 -	3.800.000 2.880.000 160.000	6.840.000	15,8
ТУРИЗАМ	Стратешки циљ 1, Приоритет 3	60.000	1.100.000	1.160.000	1.660.000	1.720.000	5.700.000	5.700.000	13,1
ИНФРАСТРУКТУРА - водоснабдијевање - електроснабдијевање - саобраћајна инфраструктура - стамбено-комунална инфраструктура - екологија - регионални развој	Стратешки циљ 2, приоритет 1,2,3 Стратешки циљ 3, приоритет 2	400.000 71.200 500.000 1.110.000 30.000 1.759.000	450.000 106.200 500.000 1.110.000 80.000 1.759.000	450.000 106.200 600.000 1.380.000 80.000 1.759.000	450.000 111.200 700.000 1.405.000 80.000 1.809.000	450.000 111.200 700.000 1.405.000 80.000 1.809.000	2.200.000 506.000 3.000.000 6.410.000 350.000 8.895.000	21.361.000	49,3

ОБРАЗОВАЊЕ ЗДРАВСТВО СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	Стратешки циљ 2 Приоритет 2	675.000	615.000	255.000	420.000	420.000	2.385.000	2.385.000	5,4
НВО СЕКТОР МЛАДИ ЛИЦА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБМА	Стратешки циљ 4, Приоритет 4	110.000	110.000	120.000	120.000	190.000	650.000	650.000	1,5
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА - информатизација заједнице - транспарентна јавна администарција	Стратешки циљ 3, приоритет 2	60.000	60.000	70.000	100.000	110.000	400.000	940.000	2,2
	Стратешки циљ 3, приоритет 1	80.000	80.000	120.000	130.000	130.000	540.000		
УКУПНО		6.900.200	8.220.200	8.545.200	9.700.200	10.010.200	43.376.000	43.376.000	100,00

5.ДИО**МОНИТОРИНГ**

Мониторинг захтијева вршење редовних провјера напредовања, као и програмску и финансијску имплементацију програма и пројеката и ефекте у погледу дефинисаних циљева. Локална агенција за развој општине са партнерима, ће пратити активности, резултате-индикаторе, напредак у управљању и мониторинг окружења.

Стратегија развоја Општине за период од 2006-2010. године урађен је као општи документ, који се може мијењати и допуњавати током провођења, односно прилагођавати новим условима.

У Стратегији развоја су дати основни стратешки правци развоја, а на основу њега ће се изградити и краткорочни планови развоја за поједине области.

Остваривање циљева из појединачних планова пратиће одборници Скупштине општине и Начелник општине са својим службама.

Локална агенција за развој општине Нови Град ће у срадњи са општинским органима омогућити широј јавности праћење остваривања циљева из Стратегије развоја путем свих врста медија, организовања скупова, јавних трибина и путем информација на сједница Скупштине Општине.

Број: 02-022-132/06
Датум: 13.06.2006.године
Нови Град

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Љиљана Јанковић, дипл.правник, с.р.

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
1. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД 2006-2010.....	1
2. С А Д Р Ж А Ј	42

Ш Т А М П А : **СТРУЧНА СЛУЖБА**
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ Н О В И Г Р А Д

Т И Р А Ж : 60 П Р И М Ј Е Р А К А

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

ЉУБАН КНЕЖЕВИЋ